

I0610771

P E I L B E S L U I T

De Verenigde Vergadering van het Waterschap De Grootte Waard;

gelet op het op 9 november 1965 door haar (rechtsvoorgangers) genomen besluit tot vaststelling van het peil van de waterstand in het huidige bemalingsgebied van het gemaal " Kuipersveer" goedgekeurd door gedeputeerde staten op 27 april 1966 onder nr. 475;

in relatie tot de in het bemalingsgebied gewenste waterbeheersing - mede gelet op de hoogteligging, de bodemgesteldheid, het bodemgebruik en de overige bij de waterbeheersing betrokken belangen - noodzakelijk is het peil van de waterstand te herzien c.q. opnieuw vast te stellen;

in aanmerking nemende dat het ontwerp-peilbesluit na tijdige voorafgaande openbare bekendmaking volgens de daarvoor geldende voorschriften gedurende 8 weken op de daartoe in de Verordening Waterhuishouding Zuid-Holland aangewezen plaats voor een ieder ter inzage heeft gelegen, terwijl geen bezwaren tegen het ontwerp zijn ingebracht c.q. nadat op de ingebrachte bezwaren is beschikt;

gelet op het bepaalde in:

de Wet op de Waterhuishouding, artikel 16;
de Waterschapswet, artikel 78;
de Verordening Waterhuishouding Zuid-Holland, artikelen 32 en verder;
de inspraakverordening van het waterschap De Grootte Waard;

besluit :

de peilen van de waterstand(en) in het bemalingsgebied van het gemaal Kuipersveer opnieuw vast te stellen als volgt:

peilgebied	peil	peilschaal
nr. 1	N.A.P. - 2.30m.	gemaal
nr. 2	N.A.P. - 0.35m.	duiker
nr. 3	N.A.P. - 0.95m.	stuw
nr. 4	N.A.P. - 1.15m.	stuw
nr. 5	N.A.P. - 1.70m	stuw
hoogwatersloot H1	N.A.P. - 0.35m	duiker
hoogwatersloot H2	N.A.P. - 1.15m	duiker

een en ander als op de bij dit besluit behorende gewaarmerkte kaart is aangegeven.

Aldus vastgesteld te Klaaswaal, dd. 13 juni 1995,

De Verenigde Vergadering van het waterschap De Grootte Waard,

de secretaris,

de voorzitter,

A.G. Hoogerduijn.

J. van der Linden.

TOELICHTING, behorende bij het besluit van de Verenigde Vergadering van het Waterschap De Grootte Waard dd. 13 juni 1995 tot vaststelling van de peilen van de waterstand in het bemalingsgebied van het gemaal "Kuipersveer".

HOOFDSTUK I: Inleiding.

Het peilgebied "Kuipersveer" ligt in z'n geheel binnen het grondgebied van de gemeente Binnenmaas
Tot het bemalingsgebied behoort de polder de Oost - en West Zomerlanden, welke in 1439 is ingepolderd. De oppervlakte van de polder bedraagt 750 ha.

Het huidige peilbesluit voor de bemalingsgebieden is vastgesteld door het bestuur van de polder de Oost en West Zomerlanden op 9 november 1965 en goedgekeurd door gedeputeerde staten op 27 april 1966 (nr. 475).

Het peilbesluit dient te worden herzien omdat de geldigheidsduur van het vigerende peilbesluit is verstreken.

Bij de voorbereiding is het concept-peilbesluit voor commentaar toegezonden aan de hierna volgende instanties:

- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Consulentenschap Natuur-, Bos-, Landschap-, en Faunabeheer;
- Provincie Zuid-Holland, Dienst Water en Milieu.
- Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden;
- Gemeente Binnenmaas;

Het commentaar betrof voornamelijk op- en aanmerkingen welke geen aanleiding hebben gegeven tot het inhoudelijk wijzigen van het concept-peilbesluit met de bijbehorende toelichting. Het commentaar is in de toelichting op het peilbesluit verwerkt. Het aspect waterkwaliteit is in nauw overleg met het zuiveringsschap opgesteld.

Het bemalingsgebied is aangegeven op de waterstaatkundige kaart (bijlage 1).

HOOFDSTUK II: Inventarisatie.

II.1: waterstaatkundige situatie.

In de huidige situatie worden de volgende peilen (in m t.o.v. N.A.P.) gehandhaafd:

peilgebied	peil
nr. 1	N.A.P. - 2.30m.
nr. 2	N.A.P. - 0.35m.
nr. 3	N.A.P. - 0.95m.
nr. 4	N.A.P. - 1.15m.
nr. 5	N.A.P. - 1.70m
hoogwatersloot H1	N.A.P. - 0.35m
hoogwatersloot H2	N.A.P. - 1.15m

Bij de herziening van het peilbesluit zijn alle aspecten van de bij de waterbeheersing behorende belangen betrokken.

Het overtollige water wordt uitgeslagen via gemaal "Kuipersveer" op de Oude Maas. De capaciteit van het gemaal bedraagt 37,5/75 m³/min bij een Hs van 3,50m.

De wateraanvoer vindt plaats via een inlaatwerk in de Buitendijk van de Oost- en West Zomerlanden vanuit de binnenhaven van Heinenoord.
Voor het gebied wordt als afvoernorm 1,5 l/s/ha en als aanvoernorm 0,4 l/s/ha gehanteerd.

De in het peilgebied voorkomende grondwatertrappen (Gt) zijn voornamelijk V/VI en VI.

Binnen het peilgebied komen geen peilafwijkingen voor, waarvoor ontheffing is verleend of welke met ontheffing worden geacht aanwezig te zijn. De afwijkende peilen in de bebouwde kom van Heinenoord zijn op kaartbijlage 1b nader aangegeven.

De waterstaatkundige situatie is aangegeven op kaartbijlage 1.

II.2: Bodemgesteldheid.

Om inzicht te krijgen in de bodemgesteldheid is gebruik gemaakt van de door de Stichting Bodemkartering gepubliceerde bodemkaarten (lit. 2).

Omstreeks het begin van de jaartelling bestond het gebied uit een veenlandschap waardoor enkele rivieren, zoals de Maas, hun weg naar zee zochten. Tijdens de transgressiefasen in het Atlanticum werd het veen van het westen uit overstromd door de zee, waarbij klei (afzettingen van Calais) werd afgezet. Door de vorming van strandwallen langs de kust nam de mariene invloed af en werden de afzettingen van Calais weer overdekt met veen, het Hollandveen. De veengroei ging door totdat het in het Subatlanticum tijdens transgressiefasen (o.a. St. Elisabethsvloed) weer door de zee werd overspoeld en bedekt met jonge zeeklei, de afzettingen van Duinkerke.

Het gebied kan worden gerekend tot de kalkrijke jonge zeekleipolders zonder plaatselijk oudere klei of veen binnen 120 cm. Het oorspronkelijk aanwezige veen is hier geheel of gedeeltelijk door getijdegeulen opgeruimd of bedekt met dikke lagen zand, zavel of klei. Een kenmerk van veel getijdeafzettingen is het voorkomen van een aflopend profiel, hetgeen wil zeggen dat de klei of zavel naar beneden geleidelijk min of meer abrupt overgaat in zeer lichte zavel of zand. Het afzettingmilieu is hoofdzakelijk brak geweest, waarbij in het oosten de zoete invloed vrij sterk was en in het westen de zoute. Het peilgebied Oost en West Zomerlanden is een typisch voorbeeld van een aanwas (langerekt en aangeslibd tegen een bestaande dijk).

II.3: Bodemgebruik.

Nagenoeg het gehele bemalingsgebied is in gebruik voor agrarische doeleinden met voornamelijk akkerbouw en incidenteel glastuinbouw en fruitteelt.
Het bodemgebruik is zowel in tabel 2 als op kaartbijlage 3 nader aangegeven.

De planologische indeling is gebaseerd op het streekplan Zuid-Holland-Zuid en weergegeven op kaartbijlage 4. Het gebied heeft conform het streekplan Zuid-Holland-Zuid de functie agrarisch gebied met een gewenste bestemming glastuinbouw.
Naar verwachting zal de eventuele wijziging van het bodemgebruik nauwelijks invloed uitoefenen op het vast te stellen peil. Wanneer het gebied zal worden ingericht als glastuinbouwgebied, dient daarentegen de dimensionering van het watergangenstelsel te worden herzien.

Bodemgebruik	ha.	%
akkerland	600	80
grasland	50	7
stedelijk gebied	30	4
glastuinbouw	40	5
boomgaard	10	1
overig	20	3
totaal	750	100

tabel 2: bodemgebruik.

II.4: Hoogteligging.

Topografisch gezien kenmerkt het polderlandschap zich veelal door een vlakke ligging. Hoogteverschillen van vele meters komen niet voor, toch vertoont iedere polder een zeker microreliëf. In aanleg is die reeds gevormd tijdens de sedimentatie periode en na de bedijking nog geaccentueerd door inklinking.

Ten behoeve van de herziening van het peilbesluit is een recente (1994) hoogtecijferkaart opgemaakt van de maaiveldligging. Uit de vergelijking met de voorgaande hoogtecijferkaart (1973) is gebleken dat er een gemiddelde maaiveldaling heeft plaats gevonden van ca. 0.10m.

De maaiveldhoogteligging varieert van N.A.P. + 0.05m tot - 1.50m en is gemiddeld N.A.P. - 0.95m (zie kaartbijlage 5), zodat de gemiddelde drooglegging ca. 1.35m bedraagt.

II.5: Drooglegging.

Voor het overgrote deel van de bemalingsgebieden is, gelet op de bodemopbouw (klei op veen) en het bodemgebruik (akkerbouw), de gewenste minimale en maximale drooglegging resp. 1.00 m en 1.75 m. Deze norm voor drooglegging wordt in belangrijke mate bepaald door de afwezigheid van zand of veen binnen 1.20m beneden maaiveld.

Bij het vigerende peil (N.A.P. - 2.30m.) bedragen de percentages te nat/te droog respectievelijk 6,5% en 5,1%. De hierop betrekking hebbende gebieden komen verspreid in het bemalingsgebied voor.

II.6: Gebouwen, kunstwerken, dijken en wegen.

In het bemalingsgebied liggen een tweetal woonkernen van de gemeente Binnenmaas t.w.: Heinenoord en Mollekade. Langs de zuidkant is lintbebouwing aanwezig op de Blaaksedijk, terwijl rond de Boonsweg een industrieterrein is gelegen. Langs de oostelijke rand van het peilgebied liggen de slibvelden van de Suiker Unie Puttershoek en het buurtschap Kuipersveer. Het gebied wordt doorkruist door Rijksweg 29.

II.7: Kwel cq inzijging.

De kwel cq inzijging wordt bepaald door het verschil tussen het polderpeil en de stijghoogte van het diepe grondwater enerzijds en de hydrologische eigenschappen en dikte van de slechtdoorlatende laag anderzijds. In de huidige situatie komt in de bemalingsgebieden in een zeer geringe mate kwel van ca. 0.25 mm/dag (lit. 3).

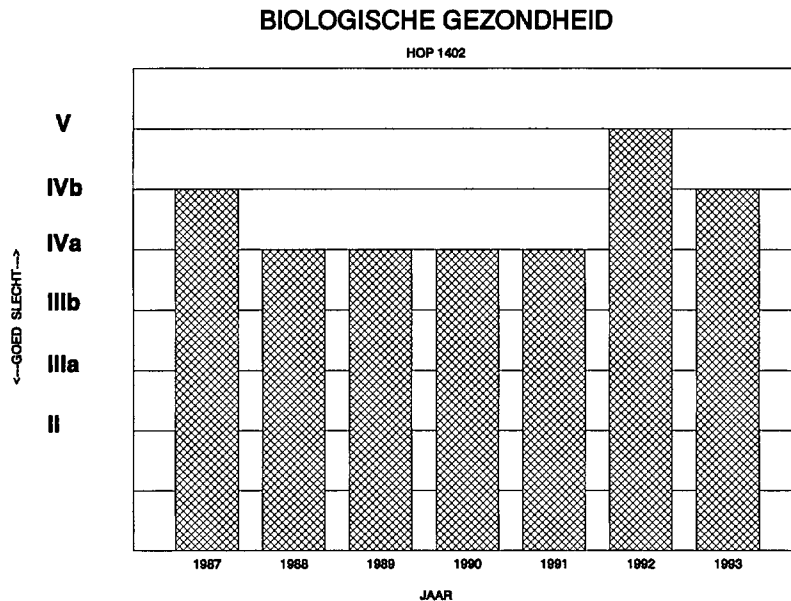
II.8: Waterkwaliteit.

In het Provinciaal Waterhuishoudingsplan wordt gesteld, dat alle watergangen moeten voldoen aan de ecologisch gerichte doelstelling van het laagste niveau. Dit houdt in dat vóór 1995 alle wateren biologisch gezond moeten zijn. Vóór het jaar 2000 moet de waterkwaliteit tevens voldoen aan de normen behorend bij de Algemene Milieukwaliteit volgens de Derde Nota Waterhuishouding. Deze norm is waterkwaliteitsklasse IIIb.

Het zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden heeft in het bemalingsgebied vier monsterpunten. Bij het gemaal ligt een meetpunt HOP 1402 (grote wateren), dat kan worden beschouwd als een verzamelpunt van het oppervlaktewater van het peilgebied. De overige drie meetpunten zijn 'kleine wateren' en kunnen derhalve niet worden beoordeeld volgens het provinciale beoordelingssysteem voor 'grote wateren'.

Het beoordelingssysteem voor grote wateren maakt onderscheid in een zevental waterkwaliteitsklassen. Deze klassen kunnen worden onderscheiden in 'biologisch gezond' en 'biologisch niet gezond'. Biologisch gezonde klassen zijn de klassen II tot en met IIIb.

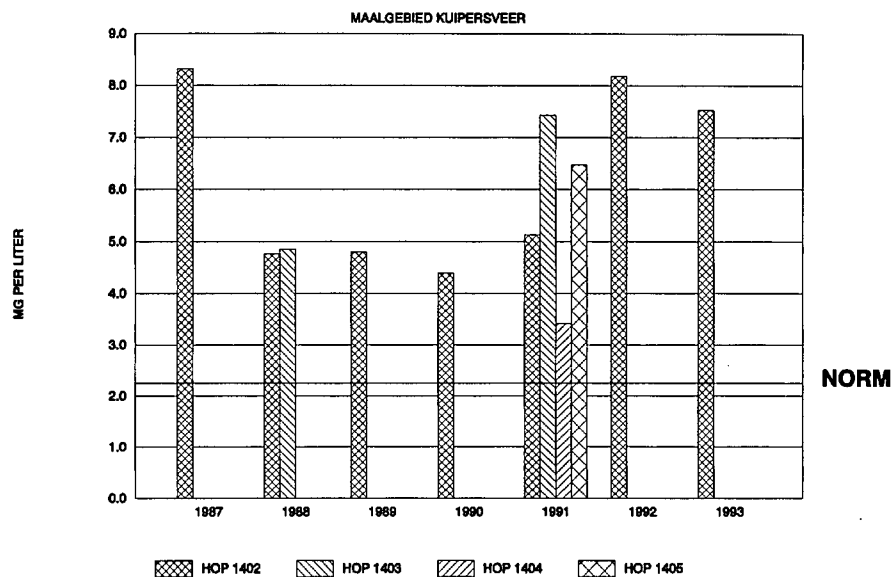
In figuur 1 wordt een overzicht gegeven van de waterkwaliteit van het meetpunt HOP 14.02. Uit de figuur blijkt dat het oppervlaktewater nabij het gemaal niet voldoet aan de doelstelling biologisch gezond. In 1992 was er zelfs sprake van een slechte waterkwaliteit (klasse V). De redelijk tot slechte waterkwaliteit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de ongerioleerde lozingen vanuit de lintbebouwing Kuipersveer.

Figuur 1: Waterkwaliteit meetpunt HOP 14.02 (1987 tot en met 1993).

In de figuren 2 en 3 wordt een overzicht gegeven van de zomergemiddelden totaal stikstof en totaal fosfaat. In de figuren wordt door middel van een horizontale lijn de grenswaarde weergegeven. De grenswaarde voor totaal stikstof bedraagt 2,2 mg/l en voor totaal fosfaat 0,15 mg/l. Uit figuur 2 blijkt dat vanaf 1987 de grenswaarde voor totaal stikstof op alle meetpunten is overschreden.

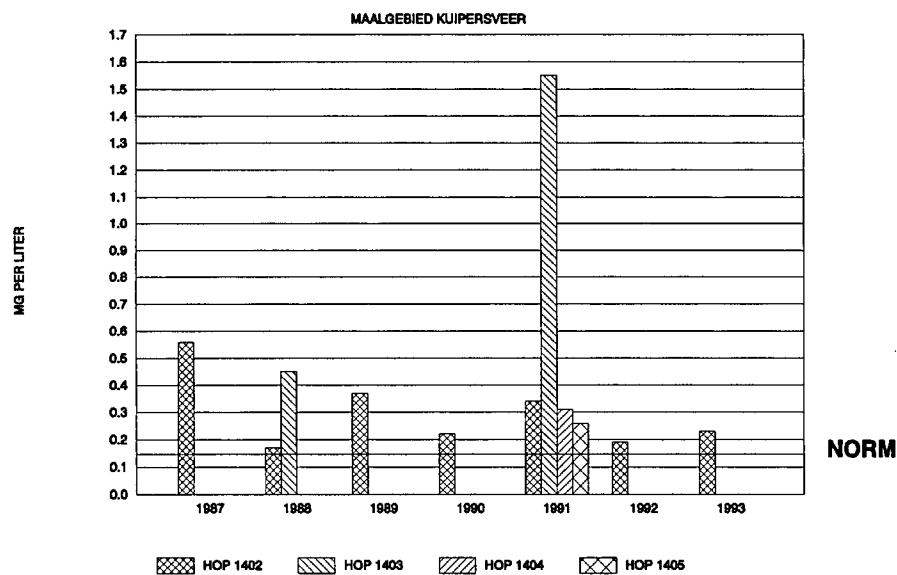
TOETSWAARDE TOTAAL STIKSTOF

Figuur 2: Zomergemiddelde totaal stikstof.

Voor het meetpunt HOP 14.03 is er in 1991 sprake van een aanzienlijke stijging van het zomergemiddelde van zowel totaal stikstof als totaal fosfaat. In 1989 tot en met 1991 is het meetpunt mogelijkwijs beïnvloed geweest door lozing van een bonenwasserij. Medio 1991 is deze lozing beëindigd. Ook totaal fosfaat overschrijdt voor alle meetpunten de grenswaarde.

TOETSWAARDE TOTAAL FOSFAAT

Figuur 3: Zomergemiddelde totaal fosfaat.

II.9: Recreatie.

Het gebied heeft geen specifieke recreatieve functie. Het beperkt zich medegebruik van dijk- en polderwegen voor wandel- en fietstochten.

II.10: Natuur en landschap.

Het landschap in de polder Oost en West Zomerlanden draagt voor het oostelijk deel een open karakter, maar wordt in het westelijk deel in belangrijke mate bepaald door de doorsnijding van de Rijksweg 29 en het buurtschap Mollekade en het industrieterrein 'Boonsweg'.

Aan de noord- en oostzijde wordt de polder begrensd door rivierdijken waarop geen beplanting aanwezig is, waardoor een doorkijk naar het recreatieterrein 'Oude Maas' mogelijk is. Daarnaast liggen aan de noordzijde de opgespoten terreinen waar deels landbouw wordt uitgevoerd en deels een bos is aangelegd. Aan de westzijde vormt de bebouwde kom van Heinenoord (gemeente Binnenmaas) de begrenzing.

HOOFDSTUK III: Ontwerp-peilen.

De thans vast te stellen peilen voor het peilgebied en de hoogwatersloten worden, gelet op de afweging van de belangen en het overleg met de daarbij betrokken instanties, zoals deze in hoofdstuk 2 van de toelichting zijn verwoord, aldus vastgesteld:

peilgebied	peil
nr. 1	N.A.P. - 2.30m.
nr. 2	N.A.P. - 0.35m.
nr. 3	N.A.P. - 0.95m.
nr. 4	N.A.P. - 1.15m.
nr. 5	N.A.P. - 1.70m
hoogwatersloot H1	N.A.P. - 0.35m
hoogwatersloot H2	N.A.P. - 1.15m

HOOFDSTUK IV: Conclusies.

Omdat de vast te stellen peilen niet afwijken van de thans vigerende cq gehandhaafde peilen zullen er ook geen wijzigingen m.b.t. zetting, mogelijke schade aan gebouwen, kunstwerken, wegen en dijken, kwelsituatie, waterkwaliteit en natuur optreden.

Klaaswaal, juni 1995.

Dijkgraaf en heemraden van het
waterschap De Grote Waard.

Kaartbijlagen:

1. Waterstaatkundige kaart.
2. Bodemkaart.
3. Cultuurkaart.
4. Hoogtekaart.
5. Planologische kaart.

Literatuur:

1. Anonymus; meerdere jaren.
Bodemkaart van Nederland, 1 : 50.000, delen 43 oost en 44 west.
Stichting voor Bodemkartering, Oosterbeek.
2. Anonymus; 1987.
Wateraanvoerbehoefte Zuidhollandse Eilanden en Waarden
Instituut voor Cultuurtechniek en Waterhuishouding,
Wageningen.